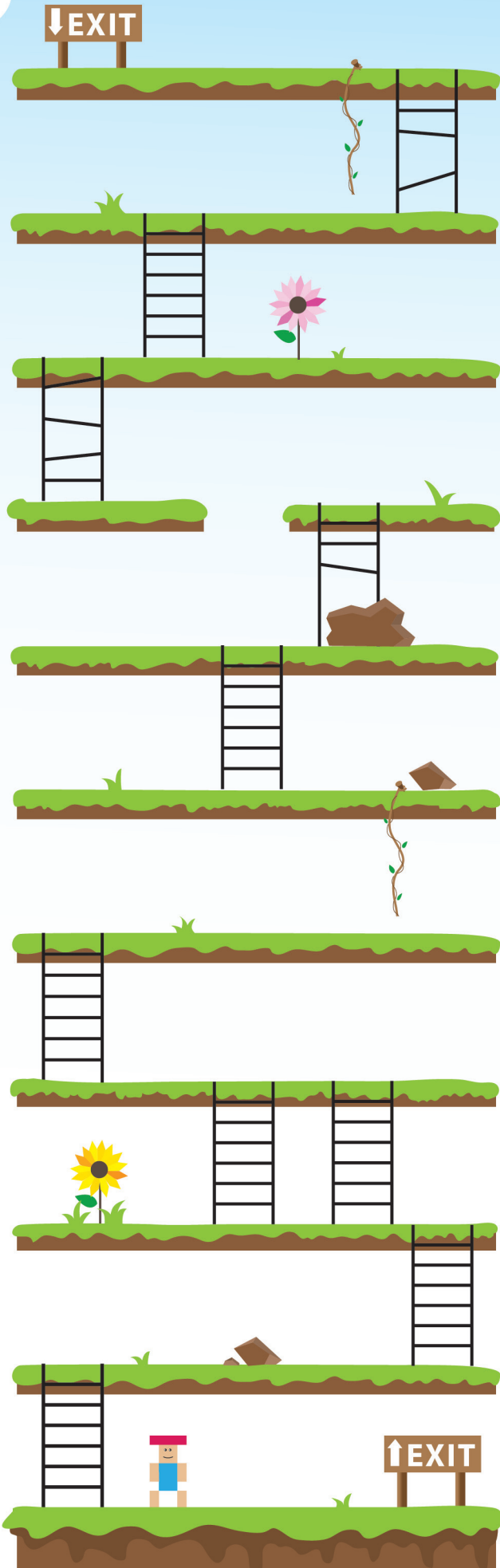

Behind

The Scene

เรื่องเล่าจากนักสังคมสงเคราะห์

รุ่งรัตน์ เพิ่มเกียรติขจร
นักสังคมสงเคราะห์ผู้ชำนาญการพิเศษ งานสังคมสงเคราะห์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ไม่มีทางออก?

ชีวิตแต่ละคนบนโลกใบนี้ ล้วนมีปัญหาแตกต่างกันไป คนที่คิดว่าทุกอย่างราบรื่นไม่เคยมีปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ เลย ช่างเป็นคนโชคดีมากคนหนึ่งทีเดียว ความจริงแล้วเขาอาจมีปัญหาแต่ไม่ได้มองว่าเป็นปัญหาก็ได้ เนื่องจากแนวคิดแต่ละคนไม่เหมือนกัน

บางคนแก้ปัญหาของตนเองยังไม่พอ ยังไปแบกปัญหาของคนอื่นไว้กับตัวเองอีก แล้วจะจัดการปัญหาอย่างไรดี ก่อนอื่นต้องแยกให้ออกก่อนว่าปัญหาที่มีเป็นปัญหาของใคร เป็นปัญหาของเราจริงๆ หรือเป็นปัญหาของคนอื่น ถ้าเป็นปัญหาของคนอื่นก็รีบทิ้งชยะไปโดยเร็ว ก่อนที่มันจะเน่าไปกว่านี้ ไม่ใช่ชยะนะหมายถึงตัวเราเองค่ะ แต่ถ้าเป็นปัญหาของคนอื่นที่พัวพันกับเราด้วย เรามีอำนาจการตัดสินใจในปัญหานั้นหรือไม่ ถ้าไม่มีคงต้องปล่อยไปก่อน เอาเวลามาจัดการปัญหาของตัวเองก่อน

ทุกอย่างในโลกนี้มีสองด้านเสมอ บางปัญหาเมื่อเกิดขึ้นแล้วอาจพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส เมื่อเราเปลี่ยนแนวคิดใหม่ เราอาจใช้โอกาสนั้นในการเรียนรู้และได้เริ่มต้นอะไรใหม่ๆ ก็ได้ เหมือนคำพูดที่จำไม่ได้ว่าใครเคยพูดไว้ว่า

“เปลี่ยนความคิด ชีวิตเปลี่ยน”

หลายคนคงเคยได้ยินชื่อสติฟ จ็อบส์ เจ้าพ่อตระกูล I (ไอ) ทั้งหลาย สติฟ จ็อบส์ ถูกเก็บมาเลี้ยงจากสถานสงเคราะห์เนื่องด้วยมารดาที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม วันหนึ่งสติฟ จ็อบส์ ไปโรงเรียน แล้วถูกเพื่อนล้อว่า เป็นลูกไม่มีพ่อแม่ เป็นเด็กถูกทิ้ง ไม่มีใครต้องการ..... ต่างๆ นานา จนร้องไห้กลับบ้าน

เมื่อพ่อบุญธรรมทราบเรื่อง จึงพูดกับสติฟ จ็อบส์ ว่า “ ลูกเอ๋ย ที่ลูกเข้าใจว่าถูกทิ้งนั้นลูกเข้าใจผิดแล้ว ความจริงแล้วลูกเป็นผู้ที่ถูกเลือกต่างหากละ มีเด็กตั้งมากมายในสถานสงเคราะห์ แต่พ่อไม่เลือก พ่อกลับเลือกเจ้า คิดใหม่นะลูก เจ้าเป็นผู้ที่ถูกเลือกไม่ใช่ลูกทิ้ง”

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา คำพูดของพ่อบุญธรรมได้เปลี่ยนชีวิตใหม่ให้สติฟ จ็อบส์ จนกลายเป็นเด็กร่าเริง และมีความมั่นใจในตนเอง ถ้าวันนั้นพ่อบุญธรรมไม่ได้สร้างความคิดบวกให้สติฟ จ็อบส์ แล้ว สติฟ จ็อบส์ อาจยังคงจมอยู่กับปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ ก็ไม่รู้ว่าวันนี้พวกเราจะมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกจำพวกไอ (I) ทั้งหลายใช้กันหรือไม่

ดังนั้นเวลามีปัญหาใดเกิดขึ้น การที่เราพร้อมจะยอมรับปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงนั้น เมื่อมองหนทาง คิดบวก เดินหน้าชนกับมัน จัดการมันไม่ปล่อยให้มันจัดการเราฝ่ายเดียว หากที่ปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือ จะทำให้การแก้ปัญหาที่ง่ายขึ้น

ปัญหาของผู้ป่วยหลายรายที่มาพบนักสังคมสงเคราะห์ เมื่อได้รับคำแนะนำ ยอมรับและพร้อมที่จะร่วมมือแก้ไขหรือช่วยตนเอง ทำให้มีโอกาสดพัฒนาได้มากหรือในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากความแตกต่างทางภูมิหลัง ความไม่รู้ทำให้หลายรายไม่ยอมรับความจริง เมื่อเกิดปัญหาจะจมปลักอยู่กับปัญหาเดิมๆ จนไม่สามารถมองออกนอกกรอบ ปล่อยปัญหาให้เรื้อรังและกัดกินตัวเองไปเรื่อยๆ จนหมดกำลังใจ แล้วปล่อยให้เป็นเรื่องของโชคชะตาเวรกรรมพาไป จนบางครั้งอาจนำไปสู่อันตรายถึงแก่ชีวิตดังเช่นผู้ป่วยที่จะขอกล่าวถึงรายนี้

“นางอันยา” ถูกตำรวจนำส่งโรงพยาบาลในสภาพแทบหมดสติ เลือดท่วมกาย เนื่องจากถูกสามีใช้มีดฟัน ได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ แขนทั้งสองข้างถึงนิ้วมือ มีแผลฟกช้ำถลอกปอกเปิกตามใบหน้า และตามตัว นางอันยาเล่าว่า ปกติจะถูกสามีทำร้ายร่างกายเป็นประจำ เวลาสามีเมาแล้วมักจะชวนทะเลาะ แต่ไม่เคยรุนแรงเท่าครั้งนี้ ไม่เคยคิดจะบอกแม่เพราะกลัวแม่ตกใจและคิดว่าไม่มีใครช่วยได้ จึงทนมาตลอด

วันเกิดเหตุเริ่มจากสามีชวนนางอันยากลับบ้านต่างจังหวัด สามีบอกนางอันยาว่าอายุมากทำงานไม่ไหว ทั้งที่สามีอายุเพียง 38 ปี นางอันยาไม่อยากกลับเนื่องจากมีงานประจำและต้องหารายได้เลี้ยงดูลูก อายุ 6 ขวบ ซึ่งลูกอาศัยอยู่กับคุณแม่นางอันยาที่ต่างจังหวัด เนื่องจากสามีดื่มเหล้าเป็นประจำและมีอารมณ์ร้อน สามีไม่พอใจที่ได้คำตอบนั้นจึงเป็นชนวนเหตุให้ทะเลาะกัน และแล้วสามีก็ไปหยิบมีดทำครัวมาฟันนางอันยา ซึ่งนางอันยาสู้แรงไม่ได้ สามีขึ้นคร่อมและทำร้ายจนนางอันยาสลบไป แล้วจึงไปอาบน้ำ

ขณะที่สามีอาบน้ำ นางอันยาเริ่มรู้สึกตัว รู้สึกเหมือนมีน้ำกระเด็นมาใส่หน้า จึงรีบหนีออกจากห้องเพราะรู้แล้วว่าสามีจะเอาให้ตาย นางอันยาเจ็บแผลมากแต่ก็พยายามเปิดประตูออกมา แล้วไปเคาะห้องข้างๆ แต่ก็ไม่มีใครช่วยเหลือ นางอันยาประคองตัวเองจนมาพุ่มหมัดแรงอยู่หน้าห้องแม่บ้าน แล้วร้องขอให้ช่วยพาส่งโรงพยาบาล แม่บ้านจึงโทรศัพท์แจ้งตำรวจให้มารับไปส่งโรงพยาบาล โชคดีที่นางอันยารอดตาย โชคร้ายก็คงเสียชีวิต

กรณีนี้เป็นตัวอย่างที่ผู้ป่วยยอมรับสภาพปัญหาแต่ไม่คิดแก้ไข ยอมทนรับชะตากรรมจนเกือบเอาชีวิตไม่รอด ตรงกับผลวิจัยของกองทุนสหประชาชาติ เพื่อยุติความรุนแรง (Un Woman) ว่า 1 ใน 5 ของสตรีทั่วโลก ถูกกระทำรุนแรง ซึ่งไทยเป็นอันดับ 2 ใน 75 ประเทศที่เชื่อว่าความรุนแรงต่อภรรยาเป็นสิ่งที่รับได้ (มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล)

“ความเชื่อผิดๆ นี้ฝังรากลึกมานาน จนไม่ทราบว่ามีอะไรจะหมดไปจากสังคม”

ดังนั้น ไม่ว่าจะมีความรุนแรงหรือปัญหาใดที่เกิดขึ้น ก็ควรยอมรับปัญหาเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่ยอมรับแบบจำนน อดทนไปวันๆ จนปัญหาเรื้อรัง ลุกลาม ยากต่อการแก้ไขมากขึ้น ซึ่งในที่สุดแล้วการกล้าก้าวออกมาเพื่อเปลี่ยนแปลงหรือหาทางแก้ไข อาจนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่าปัจจุบันก็เป็นได้